vím. Není zde vůbec donucovacího prostředku, aby manželka měla podílu na výsledku společné práce, neboť z pouhé skutečnosti manželského poměru a společného provozování živnosti nelze ještě souditi, jak rozhodl náš N. S. — že vyzískané jmění bylo společným majetkem manželů. (Rozhodnutí N. S. z 1. X. 1924 Rv I. 1132/24.) Bude tím aspoň částečně napravena nespravedlivost, že nemá nároku na povinný díl.

Je evidentní i při zběžném pročtení zákona, že nová ustanovení budou značnou měrou tangovati stav notářský, který bude v prvé řadě účasten na jich provádění a vzhledem k tomu, že nebude u nás žádné praxe v provádění zákona, jest nutno, aby byl co nejjasnější a nejpropracovanější, aby při provádění nepůsobil zbytečných obtíží, jako je tomu pravidelně při našich nových zákonech. A myslím, že je přímo povinností stavu notářského, aby osnově zákona věnoval náležitou pozornost a případné poznatky na příslušných místech uplatnil.

Z praxe.

Zemřela spoluvlastnice usedlosti. Pozůstalost její byla projednána notářem sice již za několik málo týdnů po smrti zůstavitelčině, avšak zato u výměry poplatků ležely spisy již čtvrtý rok. Vdovec, který zatím dávno už se zase podruhé oženil, potřeboval úvěr, poskytnutelný pouze na usedlost celou. Poněvadž se mu však nevidělo podstupovati obvyklý ceremoniel pozůstalostního schvalování dluhopisu, jehož výsledek v tomto případě byl by býval dosti nejistý vzhledem k výši dětských podílů, které měly býti vtěleny dle nevydané doposud odevzdací listiny, sebral jednoduše svoji druou manželku, kteráž pak u soudní legalisace dluhopisu podepsala se — ač byla křetěna docela jinak — křestním jménem nebožčiným, jehož se pak (patrně návodem pokoutního pisatele dluhopisu) přidržela i při podpisu doručení usnesení o intabulaci, — a peníze byly opatřeny snadno a rychle. — V tomto skutečně se přihodivším případě nestalo se sice »nic více«, než že až jednou přece konečně bude vydána odevzdací listina, ocitnou se dědické podíly podle ní vtělované poněkud dále, nežli jak v době projednání pozůstalosti bylo kalkulováno. Ovšem mohly by se jindy přihoditi nehody spletité, nesnadno a zvláště jen velmi nákladně napravovatelné, ježto knihovnímu referentu nebude nikdy možno i úředními pomůckami opatřiti si naprosto spolehlivě jistotu o tom, zda vlastníci nemovitostí vskutku žili v okamžiku podpisu listin vkladných, o něž běží v knihovních žádostech, když mnohdy jsou to listiny v cizích okresích legalisované, a pozůstalosti u jiných soudů projednávané, a i vzhledem k tomu, že osvědčování totožnosti svědky při legalisaci má jak patrno také svoje úskalí. Bylo by proto snad možno uvažovati o tom, zda byla by všeobecně účelnou a proveditelnou obligatorní knihovní poznámka úmrtí a projednávání pozůstalosti při vkladu práva vlastnického právě zemřelého zůstavitele, zapisovaná ex officio vždy již v prvé fasi řízení pozůstalostního, jakmile by se totiž na jisto postavilo, které nemovitosti zůstavitel vlastní, asi podle obdoby poznámky příklepu uděleného ve dražbě dobrovolné, jejíž provedení také jinak z knih pozemkových zřejmo není, a to s působností až do intabulace odevzdací listiny, dle níž rovněž z moci úřední by byla vymazána, a zejména, zdali opatření takové bylo by v zájmu i v duchu ochrany důvěry v pozemkovou knihu.

Dr. M.

Či môže byť verejný notár členom Národného shromáždenia?

Podľa §-u 3. zák. čl. XXXV. 1874, platného na Slovensku a v Podkarpatskej Rusi: »Verejný notár súčasne nemôže byť krajinským poslancom«, kdežto notár z Moravy, Sliezka alebo Čiech môže byť poslancom alebo senátorom pri držaní substitúta.

Tento rozpor bolo treba riešiť ministerstvu spravedlnosti, ktoré v konkretnom prípade menovacím dekrétom č. 40.947/26 rozhodlo takto: »Jeho členstvo v Národnom shromaždení nie je prekážkou výkonu verejného notárstva, lebo príslušný predpis § 3 zák. čl. XXXV. z r. 1874 treba pokladať za zrušený čl. IX. uvodzovacieho zákona k ústavnej listine«, ktorý článok zák. č. 121/1920 stanoví toto: »V deň ustanovený v 1. odstavci článku VIII. (deň vyhlásenia) pozbývajú platnosť všetky ustanovenia, ktoré odporujú tejto ústavnej listine a republikánskej forme štátu, ďalej všetky predošlé ústavné zákony, i keď by jednotlivé ich ustanovenia neboly v priamom rozpore s ústavnými zákonmi Československej republiky«.

Toto správné stanovisko je možno podoprieť ešte takto:

1. § 5 zák. č. 123/1920 a § 4 zák. č. 124/1920 znie o voliteľnosti a tam nie je vyslovené, že verejný notár nemôže byť zvolený za člena Národného shromaždenia.

2. Podľa §-u 20 ústavnej listiny (zák. č. 121/1920): »Členovia Národného shromaždenia nemôžo byť županmi a okresnými náčelníkmi«, z čoho plyne a contrario, že verejný notár môže byť členom Národného shromaždenia.

3. Zákon č. 144/1924 o neslučiteľnosti nikde nespomína verejné notárstvo ako prípad neslučiteľný s členstvom Národného shromaždenia.

4. Zákon č. 121/1920 v článku prvom znie: »Zákony odporujúce ústavnej listine, ich súčiastkám a zákonom ju meniacím a doplňujúcim sú neplatné.«

5. § 106 zák. č. 121/1920 zabezpečuje všetkým obyvateľom republiky Československej úplnú rovnoprávnosť ako štátnym občanom.

Kandidáti veřejného notářství na Slovensku a Podkarpatské Rusi.

Postavení kandidátů veř. notářství na Slovensku a Podkarpatské Rusi jest docela jiné, než v zemích historických. Dle platných zde zákonů, jsou místa veř. notářů obsazována podle uznání ministra spravedlnosti, který při tom není vázán na návrh notářské komory a nemusí počítati s kandidáty veř. notářství.

Již za Uherska byla veř. notářská místa propůjčována jako synekury různým protekčním a politickým oportunistům. Za Československé republiky není to také mnohem lepší. Veřejnými notáři bývají skoro výhradně jmenovány osoby, nemající s notářskou praksi nic společného. Od převratu, pokud jest mi známo, byl jmenován veř. notářem pouze jeden notářský kandidát. Ostatní jsou všichni bývalí správní úředníci anebo advokáti.

Jakým způsobem konají se tato jmenování, nechť poslouží následující příklad: — Jeden bývalý župan nese velice trpce, že při zřizování nových žup nebyl on postaven v čelo župy. Aby mu osladili život, bylo mu slíbeno, že obdrží notariát, jakmile složí advokátní zkoušku. Zkoušku skutečně složil, a teď bude prý zvlášť pro něj zřízen druhý notariát v jednom z hlavních měst. Chystá se docela zvláštní politická delegace do Prahy, aby jmenování tomu mohl býti dán ráz přání lidu.

Případ ten znám z vypravování samotného župana, — a uvádím ho ne z jakékoliv osobní záště, nýbrž proto, že on typicky znázorňuje ty směrnice, kterými se řídí v nynější době ministerstvo při jmenování veř. notářů na Slovensku a Podkarpatské Rusi. Z toho příkladu přesvědčí se neilépe každý, jak beznadějné jest postavení zdejších kandidátů veř. notářství.

Dokud nebyla vydána advokátní novela, započítávala se aspoň notářská praxe do praxe advokátní, tak že kandidát veř. notářství mohl si konečně po marném očekávání otevříti advokátní kancelář. Teď jsou zdejší notářští kandidáti připraveni i o tuto možnost. Nemohou se státi ani notáři ani advokáty, a celá doba, strávená v notářské praxi, jest marně ztracena.

Jest tedy pochopitelné, proč kandidáti veř. notářství na Slovensku a Podkarp. Rusi s takou netrpělivostí očekávají nový notářský řád. Členové komise, pracující na návrhu notářského řádu, měli by vzíti zřetel na tento anormální stav věcí v zemích bývalého uherského práva a nezatahovati příliš vydání tohoto zákona.

Dr. K.

*) Vyňatok z článku verejného notára dr. Michala Slávika v Trenčíne, uverejneného v sošite prvom »Právneho obzora« z roku 1927.